

Regeringens skrivelse

2006/07:82

Redogörelse för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under år 2006

Skr.
2006/07:82

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 8 mars 2007

Maud Olofsson

Carl Bildt
(Utrikesdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under år 2006.

Innehållsförteckning

1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Organisation.....	4
1.3	Samarbete med andra internationella aktörer	5
2	OSSE:s tre dimensioner.....	5
2.1	Den militärpolitiska dimensionen	5
2.2	Den ekonomiska och miljömässiga dimensionen	6
2.2.1	Kontoret för samordnaren av OSSE:s ekonomi- och miljöverksamhet (OCEEA).....	7
2.3	Den mänskliga dimensionen	7
2.3.1	Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR)	7
2.3.2	Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter (HCNM)	8
2.3.3	Medierepresentanten (RFoM).....	10
3	Viktiga möten under året.....	10
3.1	OSSE:s ministermöte i Bryssel.....	10
3.1.1	Reformering av OSSE	11
3.1.2	Energisäkerhet	11
3.1.3	Små och lätta vapen samt massförstörelsevapen I 1	
3.1.4	Människohandel.....	12
3.1.5	Terrorism	12
3.1.6	Kazakstans ordförandeskapskandidatur.....	12
3.2	Human Dimension Implementation Meeting (HDIM)	12
3.3	Översynskonferens för säkerhetsfrågor (ASRC)	13
3.4	Ekonomi- och miljöforum.....	13
4	Svenskt fokus under 2006	14
4.1	Demokrati och mänskliga rättigheter.....	14
4.2	Säkerhet och utveckling.....	14
4.3	Förstöring av lätta vapen och ammunition samt förtroendeskapande åtgärder inom rustningskontrollområdet.....	15
4.4	Polisarbete	15
4.5	Jämställdhet.....	16
5	Fältverksamheten.....	16
5.1	Västra Balkan.....	16
5.1.1	Albanien.....	17
5.1.2	Bosnien och Hercegovina	17
5.1.3	Kroatien	18
5.1.4	Makedonien	18
5.1.5	Montenegro	19
5.1.6	Serbien	19
5.1.7	Kosovo	20
5.2	Centralasien.....	21
5.2.1	Kazakstan.....	21
5.2.2	Kirgizistan.....	22
5.2.3	Tadzjikistan.....	22
5.2.4	Turkmenistan	22

5.2.5	Uzbekistan	23
5.3	Södra Kaukasien	23
5.3.1	Armenien	23
5.3.2	Azerbajdzjan	23
5.3.3	Georgien.....	24
5.4	Östeuropa	24
5.4.1	Moldavien	24
5.4.2	Ukraina.....	25
5.4.3	Vitryssland	26
6	De frysta konflikterna.....	26
6.1	Nagorno-Karabach	27
6.2	Sydossetien/Georgien	27
6.3	Transnistrien/Moldavien	27
6.4	Istanbulåtagandena.....	28
7	OSSE:s partnerstater.....	28
8	OSSE:s parlamentariska församling.....	29
9	Budget.....	30
	Bilaga 1: OSSE:s deltagande stater	31
	Bilaga 2: Stöd till viss konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för OSSE:s fältverksamhet.....	32
	Bilaga 3: Svensk sekunderad personal till OSSE	33
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars	34

Inledning

1.1 Bakgrund

OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) är det enda säkerhetspolitiska samarbetsorgan i Europa där alla europeiska stater och USA, Kanada och länderna i Centralasien deltar på lika villkor. OSSE är i dag en organisation med fokus på konfliktförebyggande, krishantering och demokratiutveckling. Det är framförallt OSSE:s utbredda fältverksamhet som ger organisationen dess mervärde. Fältverksamheten är central för att omsätta organisationens värderingar och deltagarstaternas åtaganden i praktiken.

OSSE kallades tidigare ESK (Europeiska säkerhetskonferensen) och tillkom 1975 som ett forum för politiska förhandlingar mellan öst och väst. ESK fick 1993 ställning i FN som regional organisation enligt FN-stadgans kapitel VIII, och bytte 1995 namn till OSSE. Organisationen har sitt säte i Wien och omfattar idag 56 deltagande stater. OSSE har en flexibel struktur och en bred syn på säkerhet. Dess verksamhet omfattar tre dimensioner: den militärpolitiska dimensionen, dimensionen för ekonomi och miljö, samt den mänskliga dimensionen (demokrati och mänskliga rättigheter). Under 1990-talet försköts tyngdpunkten inom OSSE:s verksamhet från förhandlingar om normbyggande och militärt förtroendeskapande till konfliktförebyggande och återuppbyggnad. Organisationen har kapacitet att verka i olika skeden av en konflikt men dess styrka ligger i början respektive slutet av konfliktspektrum, alltså konfliktförebyggande och hantering av en konflikts efterbörd, så kallad postkonfliktrehabilitering. Organisationen har också i allt större utsträckning tagit sig an frågor som sträcker sig över samtliga tre dimensioner, såsom människohandel, terrorism och gränsövervakning.

1.2 Organisation

OSSE:s ordförandeskap har en stark politisk roll i organisationen och kan till exempel utnämna särskilda personliga representanter för länder eller regioner. Belgien var ordförande under 2006 och följs av Spanien 2007, varpå Finland tar över 2008. OSSE:s 56 deltagarstater möts varje vecka i det så kallade Permanenta rådet i Wien, bland annat för att diskutera situationen i olika deltagande stater. Permanenta rådet beslutar också om fältinsatser och budget. Generalsekreteraren leder sekretariatet som bland annat är administrativt ansvarigt för fältmissionerna. Fransmannen Marc Perrin de Brichambaut är sedan juni 2005 OSSE:s generalsekreterare. Till OSSE hör tre specifika institutioner: Kontoret för mänskliga rättigheter och demokratiska institutioner (ODIHR) i Warszawa, med bland annat valövervakning som en huvuduppgift, Medierepresentanten (RFoM) i Wien, som övervakar yttrandefrihetsfrågor i vid bemärkelse samt Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter (HCNM) i Haag. Därtill finns OSSE:s parlamentariska församling i Köpenhamn.

Elva länder kring Medelhavet och i Asien har partnerskapsstatus i organisationen.

De militärpolitiska frågorna behandlas främst i Säkerhetsforum (FSC) som, liksom Permanenta rådet, möts en gång i veckan.

En gång om året samlas utrikesministrarna i de deltagande staterna till ministerrådsmöte som leds av ordförandelandet. År 2006 hölls ministermötet i Bryssel och 2007 kommer det att äga rum i Madrid.

1.3 Samarbete med andra internationella aktörer

Enligt mandat från toppmötet i Istanbul 1999 har OSSE ett förhållandevis välutbyggt samarbete med andra internationella aktörer, däribland FN, EU, Europarådet och Nato. Alltsedan ett svenskt initiativ togs 1993 hålls årliga trepartsmöten på generalsekreterarnivå med Europarådet och Genèvebaserade FN-organ.

EU-samordningen i OSSE-arbetet är omfattande. EU-ländernas ambassadörer vid OSSE i Wien möts varje vecka i samrådsmöten, och EU agerar gemensamt i Permanenta rådet. På huvudstadsnivå äger möten rum i Bryssel varje månad inom rådsarbetsgruppen för OSSE- och Europarådsfrågor (COSCE). Sverige verkar för att främja samarbetet mellan EU och OSSE, inte minst när det gäller insatser för konfliktförebyggande, krishantering och postkonfliktrehabilitering i fält. Till grund för det operativa samarbetet ligger de riktlinjer för samarbete med OSSE som EU:s utrikesministrar antog 2003.

Sverige arbetar för att stärka samarbetet mellan OSSE och FN. Detta är främst inriktat på fältarbetet där den institutionsbyggande kompetens som OSSE har byggt upp anses vara ett allt viktigare komplement till FN:s eget arbete. I FN:s generalförsamling antas vartannat år en resolution om samarbetet mellan FN och OSSE.

OSSE samarbetar även nära med Europarådet i frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter. Även med Nato är samarbetet utvecklat, i synnerhet när det gäller verksamheten i fält på västra Balkan.

2 OSSE:s tre dimensioner

2.1 Den militärpolitiska dimensionen

Till OSSE:s normativa grund hör de rustningskontrollavtal som slöts i början av 1990-talet, vilka i praktiken gör det omöjligt att starta överraskningskrig mellan de deltagande staterna. De utgör därmed basen för dagens militära stabilitet i Europa.

OSSE:s dokument om små och lätta vapen (Small Arms and Light Weapons, SALW) antogs 2000. Som parter i detta har OSSE:s deltagande stater gjort åtaganden vad gäller kontroll av produktion, försäljning och innehav av små och lätta vapen. Tillsammans med OSSE:s dokument om konventionell ammunition som antogs 2004 är

dessa idag de mest heltäckande och långtgående internationella överenskommelserna avseende små och lätta vapen samt ammunition.

Wiendokumentet 1999 (WD99) innehåller militärpolitiska åtgärder som bidrar till ökat förtroende och säkerhet inom OSSE-området. OSSE:s deltagande stater har åtagit sig att årligen lämna detaljerad information om sin försvarsplanering, sina stridskrafter, utrustning och aktiviteter. Genom inspektioner och utvärderingsbesök verifieras informationen. Dessutom organiseras besök vid flygbaser och förband i förtroendeskapande syfte.

OSSE:s uppförandekod om politiska och militära aspekter på säkerhet ger riktlinjer för den demokratiska kontrollen över väpnade styrkor och den militära personalens rättigheter och skyldigheter. Av särskild betydelse är åtagandet att utbilda militär personal i internationell humanitär rätt. Militär personal ska vara medveten om att individen är ansvarig för sina gärningar och order i förhållande till nationell och internationell rätt.

Fördraget om observationsflygningar – Open Skies-fördraget – ger de deltagande staterna rätt att genomföra observationsflygningar över alla delar av varandras territorier. Open Skies-fördraget är juridiskt bindande och kompletterar Wiendokumentet och CFE-avtalet.

CFE-avtalet (Conventional Forces in Europe) är centralt i den europeiska konventionella rustningskontrollen. Dess övergripande syfte är att förhindra storskalig militär konflikt i Europa genom att minska och balansera nivåerna av konventionella vapen i Europa. Avtalet begränsar innehav samt utplacering av tung krigsmateriel. CFE-avtalet omförhandlades i slutet av 1990-talet som en följd av de omvälvande säkerhetspolitiska förändringarna i Europa, varpå det anpassade CFE-avtalet antogs vid toppmötet i Istanbul år 1999. Detta har dock endast ratificerats av ett fåtal länder. Anledningen till dödläget är att Nato-länderna inte avser ratificera det anpassade avtalet förrän Ryssland uppfyllt de så kallade Istanbulåtaganden om tillbakadragande av rysk militär trupp och materiel från Moldavien och Georgien. Sverige är inte avtalslutande part i CFE-avtalet. Genom de militära begränsningar och den öppenhet som avtalet stipulerar har det dock betydelse för Sveriges och norra Europas säkerhet.

2.2 Den ekonomiska och miljömässiga dimensionen

Arbetet inom denna dimension har till huvuduppgift att identifiera och bemöta ekonomiska och miljömässiga hot mot säkerheten i OSSE-området. Utgångspunkten är att ekonomisk utveckling är en förutsättning för säkerhet. Miljöproblem är däremot en starkt bidragande orsak till konflikt. OSSE kan som politisk organisation bidra till att sätta ljuset på ett förestående hot mot miljö och tillväxt och dess konsekvenser för säkerheten – för att sedan intressera aktörer med expertis och ledande roller på området att engagera sig i frågorna.

2.2.1 Kontoret för samordnaren av OSSE:s ekonomi- och miljöverksamhet (OCEEA)

Kontoret för samordnaren av OSSE:s ekonomi- och miljöverksamhet (OCEEA) upprättades år 1997 och utgör en del av OSSE-sekretariatet. Ett tjugotal tjänstemän – varav en svensk – arbetar under samordnarens ledning. Därtill verkar ett antal ekonomi- och miljötjänstemän på OSSE:s fältmissioner.

Samordnarkontoret har till uppgift att stärka förmågan hos Permanenta rådet och OSSE:s övriga institutioner att hantera ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter av säkerhet. Samarbetet bedrivs genom olika projekt – främst i Centralasien, södra Kaukasien och Östeuropa – för att till exempel främja ekonomisk tillväxt genom stöd till små och medelstora företag. Samordnaren bevakar även ekonomiska konsekvenser av människohandel samt vidtar åtgärder mot korruption och penningtvätt.

Initiativen på miljöområdet syftar till att öka medvetenheten om miljöhot och vilken betydelse dessa har för ett lands eller regions säkerhet. Inom ramen för samordnarkontorets så kallade ENVSEC-initiativ (eng. Environment and Security Initiative) samarbetar till exempel OSSE med FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE), FN:s utvecklingsprogram (UNDP), FN:s miljöprogram (UNEP) och Nato för att lyfta fram sambandet mellan miljö och säkerhet.

Varje vår anordnar kontoret ett ekonomi- och miljöforum i två delar, i Wien och Prag. Temat för forumet 2006 var transportutveckling och transportsäkerhet och dess betydelse för ekonomiskt samarbete och stabilitet i OSSE-området.

2.3 Den mänskliga dimensionen

Deltagarstaternas åtaganden inom den mänskliga dimensionen syftar till full respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, att upprätthålla rättsstaten, att bygga upp och skydda de demokratiska institutionerna samt att motverka alla former av intolerans och diskriminering. OSSE:s verksamhet på området är omfattande och sker genom insatser för att bekämpa människohandel, hjälp till deltagarstaterna att bygga upp demokratiska institutioner, utbildning i konfliktförebyggande och postkonfliktrehabilitering, valbistånd inför eller efter val, jämställdhetsfrågor, rörelse- och religionsfrihet, yttrandefrihet, rättigheter för personer som tillhör minoritetsgrupper, rättsstatens principer samt bekämpande av alla former av rasism och diskriminering.

2.3.1 Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR)

OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) inrättades 1992 med uppgift att genomföra arbetet inom ramen för den mänskliga dimensionen. Detta innebär att följa hur OSSE:s deltagande stater efterlever och genomför gjorda åtaganden, samt att

bistå OSSE:s fältkontor. I arbetet ingår även att främja förutsättningar för demokratiska val samt att bistå OSSE:s deltagande stater med att bygga upp och stärka demokratiska institutioner. ODIHR samordnar OSSE:s valövervakning samt bedriver annan verksamhet till skydd för mänskliga rättigheter. ODIHR agerar även kontaktpunkt för frågor som särskilt rör romer. Sedan 2004 har kontoret även ett program för tolerans- och ickediskrimineringsfrågor. Jämställdhet, bekämpande av människohandel, religionsfrihet, rörelsefrihet och skydd av de mänskliga rättigheterna i kampen mot terrorism är andra områden som ingår i kontorets breda mandat. ODIHR:s kontor ligger i Warszawa och har cirka 120 anställda. Österrikaren Christian Strohal är sedan mars 2003 chef för ODIHR. Sverige ställer för närvarande en tjänsteman till ODIHR:s förfogande.

ODIHR:s valövervakningsinsatser är en av de delar av OSSE:s verksamhet som ges störst publicitet. Valfrågan har även 2006, liksom föregående år, stått i fokus för den politiska debatten i Wien. Medan Sverige och EU stödjer verksamheten, har Ryssland och Vitryssland tillsammans med ytterligare ett antal OSS-länder (oberoende staters samväld) ifrågasatt ODIHR:s metodologi och opartiskhet. Kritikerna menar bland annat att ODIHR är alltför snabbt med att anklaga deltagande stater för valfusk, istället för att ha en stödjande funktion och arbeta i samförstånd med värdlandet. Frågan om förändringar av ODIHR:s metoder har behandlats som en del av den allmänna reformdiskussionen. Motsättningarna mellan vissa OSS-länder och övriga deltagande stater om valövervakningen kommer sannolikt att kvarstå under 2007.

Under 2006 har OSSE-konferenser om toleransfrågor hållits, bland annat i Almaty och Dubrovnik. I maj 2007 genomförs i Bukarest en konferens om antisemitism och andra former av intolerans som en uppföljning av konferensen i Córdoba sommaren 2005. Under 2006 har ODIHR särskilt fokuserat på insatser mot hatbrott om vilket en omfattande studie presenterades i juni. ODIHR:s informationsbas för tolerans och ickediskriminering har fortsatt att byggas ut.

Under 2007 skall en utvärdering av åtgärderna på toleransområdet – i synnerhet mervärdet av ordförandeskapets tre personliga representanter för antisemitism, islamofobi respektive rasism, främlingsfientlighet, intolerans och diskriminering, inklusive intolerans mot kristna – göras.

2.3.2 Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter (HCNM)

OSSE inrättade 1992 posten som högkommissarie för frågor om nationella minoriteter (HCNM). Högkommissarien är OSSE:s främsta konfliktförebyggande instrument med huvuduppgift att på ett tidigt stadium söka identifiera och motverka etniska spänningar som kan äventyra freden, stabiliteten eller relationerna mellan OSSE:s deltagande stater. Högkommissariens kontor ligger i Haag. Ett tjugotal internationella tjänstemän arbetar vid kontoret, som sedan juli 2001 leds av svensken Rolf Ekéus. Mandattiden är tre år. Under 2004 förlängdes

Ekéus mandat till och med juni 2007. Sverige har ställt två medarbetare till Ekéus förfogande.

Högkommissarien är ingen ombudsman för minoritetsfrågor eller inspektör av enskilda brott mot de mänskliga rättigheterna. Högkommissarien verkar genom så kallad tyst diplomati, vilket innebär att regeringar i förtroende kan be om hjälp att hantera spända situationer som riskerar att leda till konflikt. Alla OSSE:s deltagande stater har accepterat HCNM:s mandat - och därmed dennes rätt att avge rekommendationer i inhemska frågor. Dessa handlar ofta om rätt till medborgarskap, icke-diskriminering, möjligheter att använda sitt modersmål, utbildning på minoritetsspråk samt möjligheter att delta i och aktivt kunna påverka det politiska, sociala, ekonomiska och kulturella livet i det land där man bor.

I februari 2006 lade högkommissarien fram riktlinjer för hur poliskårer, för att kunna vara effektiva och bidra till att minska oroligheter och spänningar, bör vara sammansatta och agera i samhällen där många olika etniska grupper lever. HCNM initierade ett antal projekt och seminarier kring dessa riktlinjer, däribland i Kirgizistan, där Sverige gav stöd till ett projekt som syftar till att förbättra polisens samverkan med minoritetsgrupperna i landet.

Mot bakgrund av det stora antalet internationella aktörer i regionen och oklarhet i frågan om vem som skulle betraktas som majoritet respektive minoritet har HCNM tidigare inte varit engagerad i Kosovo. Sedan 2005 har dock högkommissarien försökt bidra till ansträngningarna att förbättra relationerna mellan de olika folkgrupperna i Kosovo. HCNM inledde ett samarbete med en internationell människorättsorganisation med rötter i Sydafrikas sannings- och försoningskommission, i syfte att kunna ge företrädare på nyckelpositioner i Kosovo instrument för att föra en lokal försoningsprocess framåt. Det första mötet i processen hölls i Stockholm i oktober 2006. Mötet samlade ett tjugotal representanter för kosovoalbaner och kosovoserber för diskussion kring frågor relaterade till försoning. Sverige har gett finansiellt stöd till processen. Nästa möte planeras äga rum i början av 2007.

Mot slutet av november 2006 hölls på initiativ av HCNM en ministerkonferens i Tasjkent, Uzbekistan, om utbildningsreformer och minoritetsutbildning i länderna i Centralasien. Konferensen samlade representanter från Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Afghanistan och Ryssland och utgjorde resultatet av flera års arbete för att få igång ett regionalt samarbete mellan de centralasiatiska staterna i dessa frågor.

Vid ett seminarium i Riga i november 2006 publicerades en handbok för språkinspektörerna i Lettland. Handboken, som tagits fram av internationella experter på uppdrag av HCNM och finansierad av Sverige, är ämnad att vara till stöd för inspektörerna i deras arbete att genomföra den lettiska språklagen på ett balanserat sätt.

Efter att upprepade gånger ha blivit uppmanad av OSSE:s parlamentariska församling att ta sig an frågan om så kallade "nya minoriteter" (invandrargrupper) i Västeuropa, beslutade HCNM att uppdra åt ett forskningsinstitut att genomföra en studie av integrationspolitiken i sju av OSSE:s deltagande stater – Danmark, Frankrike, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige och Tyskland

– med utgångspunkt i HCNM:s rekommendationer. Studien, som presenterades till parlamentariska församlingen i juli 2006, beskriver integrationspolitiken i de sju länderna och söker lyfta fram god praxis.

2.3.3 Mediarepresentanten (RFoM)

Ungraren Miklos Haraszi är sedan mars 2004 OSSE:s mediarepresentant, en institution som inrättades år 1997. RFoM:s kontor, som har ett tiotal tjänstemän, ligger i Wien.

Mediarepresentantens uppgift är att följa utvecklingen i medierna i deltagarstaterna och verka för att OSSE:s principer och åtaganden följs vad gäller yttrande- och mediefrihet. RFoM har också till uppgift att på ett tidigt stadium upptäcka problem på dessa områden och i samarbete med deltagarstaterna, OSSE:s övriga institutioner och andra relevanta organ ta sig an problemen. Mediarepresentanten rapporterar regelbundet till Permanenta rådet, gör besök i deltagande stater och sammanställer publikationer och rekommendationer kring yttrandefriheten i OSSE-området.

Mediarepresentantens särskilda prioriteringar rör frågor om ärekränkning, yttrandefrihet och Internet, samt skydd av journalister i diskussionen kring icke tillåten återrapportering av känslig information.

Förutom sitt löpande övervakningsarbete har mediarepresentanten under 2006 anordnat konferenser i Centralasien och södra Kaukasien.

3 Viktiga möten under året

3.1 OSSE:s ministermöte i Bryssel

OSSE:s årliga utrikesministermöte ägde rum i Bryssel den 4–5 december 2006. Den svenska delegationen leddes av kabinetssekreteraren Frank Belfrage. Ministermötet fattade sammanlagt 20 beslut av praktisk betydelse för organisationen och dess deltagande stater, bland annat i frågor om reformer av OSSE, energifrågor, små och lätta vapen, människohandel och terrorism. Besluten finns på OSSE:s hemsida: http://www.osce.org/conferences/mc_2006.html. Även detta år framfördes skarp rysk kritik mot att OSSE – som Ryssland såg det – höll på att utvecklas till en irrelevant nischorganisation för humanitära frågor på bekostnad av arbetet med militär rustningskontroll och förtroendeskapande åtgärder. Om detta fick fortgå var organisationen dömd till förfall. Fortsatt reformarbete krävdes således, enligt Ryssland.

Från amerikansk sida kritiserades alla försök att urholka OSSE:s åtaganden rörande de mänskliga rättigheterna. Genom att ständigt vilja reformera organisationen stals såväl uppmärksamhet som energi från andra viktiga frågor såsom uppdraget som medlare i konflikten i Nagorno-Karabach. Från svensk sida underströks den betydelse som demokrati och mänskliga rättigheter har för långsiktig säkerhet och

välstånd. Fortsatta ansträngningar för att finna en lösning på de olösta så kallade frysta konflikterna, åtgärder mot spridningen av små och lätta vapen samt vikten av ett jämställdhetsperspektiv i OSSE togs också upp.

Inte heller detta år kunde OSSE:s deltagarstater enas om en gemensam politisk deklARATION. Liksom tidigare år gjorde istället OSSE-ordföranden ett uttalande. Anledningen till denna låsning är att USA och EU kräver att de så kallade Istanbulåtagandena omnämns, vilket Ryssland inte accepterar.

Under senare år har det även blivit allt svårare att enas kring uttalanden i regionala frågor. Så blev fallet även denna gång.

För första gången deltog OSSE:s parlamentariska församlings president – sedan sommaren 2006 svensken Göran Lennmarker – som en av inledningstalarna. Lennmarker underströk det han såg som församlingens prioriterade uppgifter: konfliktlösning, mänskliga rättigheter, valövervakning, Centralasien samt att stärka OSSE:s parlamentariska dimension. Fullt stöd uttalades för Kazakstans kandidatur till ordförandeskapet i OSSE 2009.

3.1.1 Reformering av OSSE

Reformfrågan, som drivits av Ryssland och flera OSS-länder sedan 2004, diskuterades livligt under 2006. Vid ministermötet antogs ett antal beslut om tekniska reformer såsom inrättandet av en kommittéstruktur, procedurregler och juridisk status för OSSE.

Ett av besluten inkluderade frågan om den fortsatta hanteringen av rapporten från ODIHR med förslag om hur OSSE:s verksamhet inom den mänskliga dimensionen ska stärkas. ODIHR åläggs att se över hur valövervakningen ytterligare kan förbättras i enlighet med rekommendationerna i rapporten. Detta lär bli en av de svårlösta frågorna under 2007.

3.1.2 Energisäkerhet

Ministermötet fattade även beslut om fortsatt dialog i OSSE om energisäkerhetsfrågor. Sverige gjorde ett tolkningsuttalande i vilket man ställde sig bakom beslutet – förutsatt att detta inte föregriper framtida nationella beslut om energitransporter eller energisäkerhet. Polen, Lettland, Litauen, Moldavien, Ukraina och USA anslöt sig till detta uttalande.

3.1.3 Små och lätta vapen samt massförstörelsevapen

Beslut fattades om att förhindra spridning av små och lätta vapen som transporteras med flyg. Beslutet innebär bland annat att OSSE:s säkerhetsforum ges i uppdrag att hålla ett möte i mars 2007 för att diskutera informationsutbyte mellan OSSE:s deltagarstater, samarbete med privata flygtransportbolag samt utarbetandet av en handbok.

Ministrarna fattade även ett beslut i vilket OSSE:s deltagarstater uppmanas att, om nödvändigt, lämna ytterligare information till den så kallade 1540-kommittén rörande nationellt genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolution 1540 om icke-spridning av massförstörelsevapen.

3.1.4 Människohandel

I beslut uppmanas deltagarstaterna att ytterligare öka ansträngningarna att bekämpa alla former av människohandel, inklusive för arbetskraftsutnyttjande.

Beslut fattades även om att bekämpa sexuell exploatering av barn i alla dessa former, däribland genom prostitution, pornografi och handel med barn för sexuella syften.

3.1.5 Terrorism

Vid ministermötet fattades beslut om att vidta åtgärder för att motverka missbruk av Internet för terroriständamål. Beslut fattades även om att vidta ytterligare åtgärder för att förhindra kriminell användning av förlorade eller stulna pass och andra resehandlingar. Ett beslut fattades även om ett ministeruttalande om att stödja och främja det internationella juridiska ramverket mot terrorism.

3.1.6 Kazakstans ordförandeskapskandidatur

Ett av de svåraste besluten – Kazakstans kandidatur till OSSE-ordförandeskapet 2009 – sköts på framtiden. Ministerrådet slog fast att beslut i frågan ska fattas senast vid nästa ministerrådsmöte den 29-30 november 2007 i Madrid.

3.2 Human Dimension Implementation Meeting (HDIM)

Varje höst organiserar ODIHR ett så kallat Human Dimension Implementation Meeting (HDIM) under vilket deltagande staters uppfyllelse av gjorda åtaganden står i fokus. De två arbetsveckorna i Warszawa är en viktig mötesarena för enskilda organisationer som ställer regeringarna till svars i en öppen diskussion. En stor mängd seminarier ordnas också, vilket ger en god möjlighet till fördjupning i specifika frågor.

Sverige arrangerade vid 2006 års HDIM ett uppskattat och välbesökt kvällsseminarium om sexuell orientering ur ett rättighetsperspektiv med medverkan av HomO (Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning), samt om Sveriges arbete inom skola och utbildning på detta område.

3.3 Översynskonferens för säkerhetsfrågor (ASRC)

Huvudämnen vid OSSE:s årliga översynskonferens för säkerhetsfrågor 2006 var polisfrågor, militärpolitiska bidrag för att hantera säkerhetsutmaningar samt konfliktförebyggande, krishantering och post-konfliktshantering. Såväl Rysslands som USA:s inlägg ägnades till stora delar åt kampen mot terrorism. Ryssland kritiserade vad som upplevdes som obalans mellan OSSE:s militärpolitiska och icke-militära säkerhetsarbete. Sverige valde istället att lyfta fram fördelarna med OSSE:s breda arbetsområde och den tillgång ett väl fungerande OSSE kunde vara för dess deltagarstater. Mot bakgrund av OSSE-ordförandeskapets nyss genomförda givarkonferens för Sydossetien nämnde Sverige även det ömsesidiga förhållandet mellan säkerhet och utveckling och underströk att OSSE är särskilt lämpat för konkreta insatser med denna utgångspunkt. Slutligen lyfte Sverige fram OSSE:s åtagande att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet – både i inledningsanförandet och som ett särskilt inlägg vid sessionen om konfliktförebyggande. Sverige gjorde även ett inlägg under polis-sessionen i vilket framhölls att ett demokratiskt och väl fungerande polisväsende med ett tydligt ansvar gentemot allmänheten utgör kärnan i varje demokratiskt samhälle. OSSE:s arbete med grundläggande standarder och värderingar såsom mänskliga rättigheter och rättstatens principer var därför mycket värdefullt.

3.4 Ekonomi- och miljöforum

Högnivårepresentanter från OSSE:s deltagarstater möts två gånger om året vid ekonomi- och miljöforum i Prag för politisk dialog och diskussion om aktiviteter på ekonomi- och miljöområdet. Vid ekonomi- och miljöforumet 2006 var temat transportutveckling och transportsäkerhet och dess betydelse för ekonomiskt samarbete och stabilitet. Det belgiska ordförandeskapet önskade se över om åtgärder för att förbättra regionalt ekonomiskt samarbete och transportförbindelser kan inverka positivt på konfliktlösning i södra Kaukasien. Vidare identifierade ordförandeskapet förslag till områden för fortsatt uppföljning, såsom miljöeffekterna av utveckling av transporter, stöd till FN och genomförande av UNECE:s konventioner samt möjligheter att förenkla gränsprocedurer. Deltagandet från Ryssland, Centralasien och södra Kaukasien var på hög nivå medan EU-länderna representerades på betydligt lägre nivå. Detta speglar de skillnader i prioritet som länderna lägger vid den ekonomiska och miljödimensionen inom OSSE.

Temat för det spanska ordförandeskapet 2007 är faran med landförstöring och jorderosion, samt hushållande med vattenresurser.

4 Svenskt fokus under 2006

4.1 Demokrati och mänskliga rättigheter

Sverige prioriterar fortsatt arbetet inom den mänskliga dimensionen. Detta gäller mänskliga rättigheter och demokratifrågor i vid bemärkelse och valövervakning i synnerhet.

Sverige deltog under 2006 i nio valövervakningsmissioner i OSSE/ODIHR:s regi med sammanlagt 20 valövervakare, 38 valobservatörer och en expert. De svenska valobservatörerna deltog i följande missioner: presidentvalet i Vitryssland i mars, parlamentsvalet i Ukraina i mars, omval i några valkretsar i Azerbadzjan i maj, parlamentsvalet i Makedonien i juli, parlamentsvalet i Montenegro i september, president- och parlamentsvalen i Bosnien och Hercegovina i oktober, lokalvalen i Georgien i oktober samt presidentvalet i Tadzjikistan i november.

Sverige var mycket aktivt under 2006 års HDIM med deltagande på hög tjänstemannanivå och inlägg om människohandel och jämställdhet. Som nämnts arrangerade Sverige även ett seminarium om sexuell orientering ur ett rättighetsperspektiv.

4.2 Säkerhet och utveckling

Kopplingen mellan säkerhet och utveckling är i högsta grad relevant i OSSE-samarbetet. Som politisk organisation lämpar sig OSSE att identifiera konfliktområden där en utvecklingsinsats skulle kunna skapa förtroende mellan parterna och därmed bidra till en lösning på konflikten. Ett exempel på detta var OSSE:s givarkonferens för Sydossetien/Georgien sommaren 2006 som syftade till att, med ekonomisk återuppbyggnad som förtroendeskapande åtgärd, ge ny fart till fredsprocessen i Sydossetien. Målet för konferensen var att samla in omkring 100 miljoner kronor för finansiering av drygt 30 projekt inom områdena jordbruk, energi, infrastruktur och utveckling av småföretagande. Sverige gav omfattande stöd till initiativet. Sverige kommer även fortsatt att prioritera insatser med en förtroendeskapande komponent – gärna regionala eller gränsöverskridande projekt med förutsättningar att få människor i konfliktområden att arbeta tillsammans.

Bland annat mot denna bakgrund har Sverige valt att stödja initiativet ENVSEC som nämnts tidigare. Initiativets grundtanke är att tvister om naturresurser som delas av två eller flera stater kan leda till eller förvärra konflikter, men att problem på miljöområdet även kan göra att människor och samhällen med gemensamma ansträngningar måste försöka lösa problemen. Miljösamarbete som en förtroendeskapande åtgärd kan därför vara ett viktigt instrument för konfliktförebyggande och fredsfrämjande.

4.3 Förstöring av lätta vapen och ammunition samt förtroendeskapande åtgärder inom rustningskontrollområdet

Arbetet med att stävja spridningen av små och lätta vapen (SALW) samt ammunition och att förstöra de stora mängder av det giftiga raketbränslet Mélange som sedan Sovjetunionens sönderfall finns lagrat i Östeuropa och Centralasien, kommer under lång tid framöver att utgöra en betydande och central del av OSSE:s militärpolitiska arbete.

Flera deltagarstater i Östeuropa och Centralasien har begärt stöd för att förstöra stora mängder små och lätta vapen och ammunition samt i förekommande fall förbättra bristande lagerhållning. Sverige har med ett antal andra länder bidragit med finansiellt, personellt och tekniskt stöd. Sverige innehar till exempel sedan början av 2005 en samordnarroll för lätta vapen-projekt inom OSSE. Sverige stödjer sedan 2005 lätta vapen- och ammunitionprojektet i Tadzjikistan, ett projekt som omfattar förstörelse av små och lätta vapen och ammunition, säkrande av befintliga lager, samt utbildningsinsatser för att förstärka landets egen förmåga att på sikt hantera dessa frågor.

Sverige var under året även initiativtagare till att utveckla ett samförståndsavtal (Memorandum of Understanding) mellan OSSE och UNDP inom lätta vapen-området. Detta avtal ger ökade möjligheter till genomförande av och ekonomiskt stöd till framtida lätta vapen- och ammunitionprojekt inom OSSE.

Sverige stödjer även ett projekt i Kazakstan med uppgift att förstöra 1400 ton av raketbränslet Mélange.

Inom ramen för Wiendokumentet har Sverige under 2006 bland annat genomfört inspektioner i Ukraina, Armenien, Kazakstan, Slovenien och Tjeckien.

Sverige har varit avtalspart i Fördraget om observationsflygningar (Open Skies) sedan 2002 och var under det sista kvartalet 2006 ordförande i Open Skies. Sverige är aktivt inom Open Skies eftersom vi anser att verksamheten bidrar till ökad säkerhet, särskilt genom de förtroendeskapande elementen i samarbetet. Sverige disponerar ett eget Open Skies-flygplan vilket även har använts av andra deltagarstater inom ramen för Open Skies-avtalet.

4.4 Polisarbete

Sverige fäster stor vikt vid OSSE:s arbete med polisfrågor. En demokratisk och multietnisk poliskår är avgörande för OSSE:s konfliktförebyggande arbete, under kriser, samt i samband med återuppbyggnad efter en konflikt. Vidare är polisfrågorna direkt kopplade till viktiga utmaningar som kampen mot organiserad brottslighet, människohandel och terrorism.

Sverige har ställt fyra svenska poliser till förfogande på fältmissioner på västra Balkan där OSSE:s polisverksamhet är som störst. Vidare har Sverige under 2006 bistått OSSE med en expert i arbetet med att ta fram en handbok om demokratiskt polisarbete. Sverige stödjer även OSSE-projekt på polisområdet, bland annat med syfte att stärka

närpolisamarbete i Georgien och utbilda serbisk personal i spaningsverksamhet.

4.5 Jämställdhet

Sedan några år har Sverige intensifierat ansträngningarna att föra fram jämställdhetsfrågorna inom samtliga dimensioner i OSSE. Detta har inneburit att Sverige bevakat jämställdhetsaspekterna inom alla OSSE:s verksamhetsområden, såsom exempelvis i alla typer och i alla stadier av konflikthantering, i de årliga budgetförhandlingarna, och inom OSSE:s militärpolitiska dimension.

OSSE:s jämställdhetsarbete omfattar bättre jämställdhetsintegrering av verksamheten, rekrytering av fler kvinnor till höga poster inom organisationen, samt kvinnors särskilda behov i samband med väpnade konflikter. OSSE-sekretariatets enhet för jämställdhetsfrågor utgör navet i detta, men det åligger varje enskild chef i organisationen att beakta jämställdhetsaspekterna i samband med rekryteringar och verksamhetsplanering.

OSSE antog 2004 en jämställdhetsplan. Tillsammans med ett separat beslut, initierat av Sverige, om kvinnor i konfliktförebyggande, krishantering och postkonflikthantering, utgör denna plan OSSE:s främsta ramverk på jämställdhetsområdet.

Som ett led i detta arbete planerades under året för en middag hos den svenske OSSE-ambassadören för OSSE:s missions- och institutionschefer i samband med det årliga chefsmötet i Wien i januari 2007. Två svenska talare – länspolismästaren i Västra Götaland och en brigadgeneral – inbjöds för att presentera sina erfarenheter av verksamhetsvinsterna av att integrera en jämställdhetsmedvetenhet i det praktiska arbetet i fält.

5 Fältverksamheten

OSSE:s fältverksamhet är väl utvecklad och det är framförallt inom denna som organisationen har fördelar jämfört med andra organisationer och ger ett tydligt mervärde. Genom sina 18 fältmissioner stödjer OSSE demokratisk utveckling, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer på västra Balkan, i Östeuropa, södra Kaukasien och Centralasien. Fältnärvaron omnämns konsekvent som missioner, oavsett om dessa i mandaten betecknas kontor, missioner, center eller projektsamordnare. Missionschefernas namn och CV:n finns på OSSE:s hemsida (www.osce.org) under respektive fältmission.

5.1 Västra Balkan

OSSE bedriver en omfattande fältverksamhet på västra Balkan med för närvarande sju fältmissioner i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kroatien, Makedonien, Montenegro, Serbien och Kosovo. Den första

missionen upprättades 1992 i Makedonien och den senaste i Montenegro i samband med landets självständighet våren/sommaren 2006.

Mandaten för de olika missionerna har formulerats utifrån situationen i varje enskilt land. Samtliga missioner är emellertid inriktade på demokrati- och institutionsbyggande, vilket till exempel innebär återvändande- och restitutionsfrågor, övervakning och stöd till genomförande av val, utveckling av massmedier, rättsväsende, mänskliga rättigheter, jämställdhet och stöd till förtroendeskapande åtgärder mellan olika befolkningsgrupper.

En målsättning inom missionerna är att i ökad utsträckning använda sig av nationell kompetens, för att efterhand överlämna arbetsuppgifterna till landets egna strukturer.

5.1.1 Albanien

OSSE:s närvaro i Albanien inrättades 1997. Verksamheten är inriktad på miljö och ekonomi samt valfrågor och demokratisering. Missionen har sedan 2003 i uppdrag att särskilt arbeta med stöd till demokratiska institutioner, anti-korruption och utbildning av gränspolis.

Flera val har hållits de senaste åren, och vid samtliga har stora politiska och administrativa problem uppmärksammats. Detta har föranlett missionen att bland annat bistå landet i nödvändiga reformer av valsystemet. Missionen har även arbetat för att främja parlamentets oberoende.

Missionen ger stöd för ökat medborgerligt deltagande och mer öppenhet i rättsprocesser. Missionen arbetar även aktivt med bekämpningen av människohandel och har inom ramen för detta bistått den albanska polisen och myndigheterna med att utarbeta en nationell strategi mot människohandel. Detta har omfattat utbildning av albanska gräns- och migrationspoliser för att förbättra deras kapacitet att hantera flyktingar, asylsökande och offer för människohandel.

Utöver OSSE-kontoret i Tirana finns fyra fältkontor ute i landet. Missionen har omkring 30 internationella tjänstemän.

5.1.2 Bosnien och Hercegovina

Missionen i Bosnien och Hercegovina upprättades som en följd av den centrala roll OSSE tilldelades i genomförandet av Daytonavtalet år 1995. Missionen samarbetar nära med övriga internationella organisationer i landet. Missionen kommer därmed att påverkas av de förändringar i den internationella samverkansstrukturen som förutses i samband med den planerade övergången från den Höge representantens kontor (OHR) till en av EU utsedd Särskild representant.

Kärnområdena i missionens mandat var ursprungligen valfrågor, demokratiuppbyggnad och mänskliga rättigheter samt militärpolitiska frågor. Missionen har på senare år fått utökade uppgifter, främst inom utbildningsområdet. Omfattande insatser för att främja etnisk integrering inom skolväsendet har gjorts, och missionen har även bistått i utarbetandet av en nationell läroplan gemensam för de tre nationaliteterna i landet.

Frågan om äganderätt och återförande av privat egendom är ett viktigt led i återuppbyggnaden av det bosniska samhället och en förutsättning för flyktingars möjlighet att skapa sig ett liv. Missionen har fortsatt sitt omfattande arbete för att underlätta flyktingars och internflyktingars möjlighet att återvända.

Missionen arbetar också för att främja demokratiutveckling med syfte att uppnå ett öppet politiskt klimat i landet. Arbetet har fokuserat på insatser som befrämjar ett ökat deltagande i det civila samhället, eftersom det konstaterats att politiskt engagemang till stor del saknas bland befolkningen.

OSSE-missionens huvudkontor ligger i Sarajevo med regionala centra i Banja Luka, Mostar, Sarajevo och Tuzla. Därutöver finns 21 fältkontor samt ett särskilt kontor i Brcko. Sverige ställer för närvarande tre personer till missionens förfogande.

5.1.3 Kroatien

OSSE-missionen i Kroatien inrättades 1996 med ett mandat inriktat på mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och förtroendeskapande åtgärder mellan landets befolkningsgrupper. Verksamheten syftar till att stödja den kroatiska regeringens genomförande av de internationella åtaganden landet har gjort inom dessa områden.

Missionens konkreta arbete fokuserar framför allt på frågor som rör nationella minoriteter, bland annat att främja flyktingars återvändande och minoriteters rättigheter. Stöd till reformering av rätts- respektive polisväsendet samt ansträngningar för att främja försoning i de krigsdrabbade områdena är andra viktiga frågor.

Under 2006 fortsatte missionen sitt tidigare arbete med att stödja polisreformen i Kroatien med utbildning och expertis. Missionen organiserade seminarier och fortsatte att understryka betydelsen av att undvika politisk inblandning i polisens arbete. En gränspolisstrategi beräknas vara genomförd under 2007. Sverige ställer en polis till missionens förfogande.

OSSE-missionen samarbetar nära med den Europeiska kommissionens delegation i Zagreb och har en viktig funktion att fylla i Kroatiens närmande till EU. Missionen bidrar genom sin verksamhet till att stödja Kroatien i genomförandet av nödvändiga reformer inför ett framtida EU-medlemskap. Under de senaste åren har avsevärda framsteg gjorts vad gäller landets lagstiftning, som på en rad områden reviderats för att uppfylla internationella normer. Antalet internationella tjänstemän vid missionen uppgår till ett knappt femtiotal. Utöver huvudkontoret finns tre regionala center i Knin, Vukovar och Sisak samt sex fältkontor jämte sex underkontor.

5.1.4 Makedonien

Missionen i Makedonien från år 1992 är OSSE:s äldsta. Vid etableringen var dess främsta uppgift att förhindra spridning av konflikter från övriga delar av det forna Jugoslavien till Makedonien. I samband med 2001 års

konflikter mellan den slaviskspråkiga befolkningsmajoriteten och den albanskspråkiga minoriteten utökades missionen kraftigt för att bland annat bistå med övervakning av gränsområdena i norra Makedonien.

Den 13 augusti 2001 slöts ett fredsavtal, det så kallade Ohridavtalet, mellan ledarna för landets politiska partier. I genomförandet av avtalet gavs OSSE-missionen en förtroendeskapande roll i samarbete med EU och Nato. Missionen fick också i uppdrag att, inom ramen för OSSE:s polisakademi i Skopje, ansvara för en multietnisk polisutbildning och utbilda 1 000 poliser från landets minoritetsgrupper för att skapa en poliskår som återspeglar landets befolkning. Missionen fortsätter att bedriva verksamhet vid akademien bland annat i form av utbildning av polisinstruktörer.

Missionen har huvudsakligen arbetat med reformer rörande decentralisering samt förändringar av vallagstiftningen. Även jämställdhetsprojekt i syfte att skapa förutsättningar för ökat deltagande av kvinnor har genomförts. Missionen arbetar också med projekt för att bidra till integrationen av minoritetsgrupper i det makedonska samhället.

Under de senaste åren har missionen givit stöd till etablerandet av sex regionala ombudsmannakontor i landet. Missionen har även arbetat med utveckling av polisväsendet, konstitutionella lagändringar, domarkårens roll samt rättssäkerhetsfrågor.

Missionen i Makedonien omfattar drygt 90 internationella tjänstemän. Sverige ställer i dagsläget två personer till missionens förfogande.

5.1.5 Montenegro

Den yngsta av OSSE:s fältmissioner upprättades genom ett beslut i Permanenta rådet den 29 juni 2006. Etableringen av missionen följde således mycket snart efter att landet uppnått självständighet från statsförbundet Serbien och Montenegro.

Mandatet för missionen är mycket brett och medger aktiviteter inom OSSE:s samtliga dimensioner. Missionen ska bistå och främja genomförandet av OSSE-åtaganden i landets lagstiftning och administration, underlätta kontakter och främja informationsutbyte med OSSE-institutionerna, andra fältmissioner (i synnerhet i regionen) samt samarbete med andra internationella organisationer.

Verksamheten omfattar valfrågor, allmänna demokratiseringsfrågor, stärkande av det civila samhället, översyn av republikens lagstiftning och polisåtgärder för att stävja organiserad brottslighet. Sverige ställer för närvarande en polis till förfogande till missionen. Sammanlagt arbetar ett 15-tal internationella tjänstemän vid missionen.

5.1.6 Serbien

OSSE-missionen i Serbien inledde sin verksamhet 2001. Missionens arbete är inriktat på stöd till att bygga upp demokratiska institutioner, mänskliga rättigheter, jämställdhet, minoritetsfrågor och massmedier samt förtroendeskapande åtgärder.

Missionens fokus när det gäller mänskliga rättigheter är att etablera och stärka de lokala institutioner som skyddar dessa samt att bistå med

expertis. Stöd ges till ombudsmannainstitutionen, jämställdhetsprogram och åtgärder som förebygger människohandel samt främjar tillgång till rättshjälp. Missionen ger också skydd till personer tillhörande nationella minoriteter och flyktingar samt bevakar att mänskliga rättigheter respekteras.

I frågor om nationella minoriteter ligger prioriteten framför allt på romernas rättigheter. Missionen stödjer skapandet av mer representativa myndigheter bestående av personer med varierande etnisk bakgrund.

Missionen stödjer även reformering av och utbildning inom rättsväsendet och övervakar sedan januari 2003 nationella krigsförbrytarrättegångar. Den bistår också de nationella och lokala myndigheterna med råd och utbildning för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption.

Missionen har det samordnande ansvaret för polisreformer i Serbien och erbjuder stöd till myndigheter för detta ändamål.

Under de senaste åren har flyktingfrågor fått en mer betydelsefull roll i missionens arbete. Arbetet bedrivs i nära samarbete med FN:s flyktingkommissarie (UNHCR), Europeiska kommissionens delegationer och andra OSSE-missioner i regionen. Missionen har bistått Serbien med teknisk hjälp inom ramverket för den deklaration som antogs i Sarajevo i januari 2005 om flyktingåtervändande.

Missionen omfattar omkring 40 internationella tjänstemän och 31 internationella projektanställda. Sverige ställer en polis till missionens förfogande.

5.1.7 Kosovo

OSSE:s mission i Kosovo inrättades 1999 som en del av den internationella civila FN-närvaron UNMIK och är organisationens största med mest omfattande. Den består av nära 1000 personer, varav 300 internationella tjänstemän. Nuvarande mandat härrör från FN:s säkerhetsrådsresolution 1244, vilken ger OSSE ansvar för demokratisering och institutionsbyggande, mänskliga rättigheter, massmedier och val. Minoritetsfrågor utgör en viktig del av arbetet med mänskliga rättigheter. Missionen arbetar övervakande, förebyggande och kapacitetshöjande inom sina områden. Kosovomissionens ställning är därvidlag unik i OSSE-sammanhang eftersom det är den enda fältmission som utgör en integrerad del av en större FN-närvaro. I samband med att UNMIK framöver upphör och ersätts av en EU-ledd närvaro, kommer även OSSE-närvarons rättsliga grund och huvuduppgifter att omformuleras.

Huvudkontoret för missionen ligger i Pristina. Därutöver finns fem regionala OSSE-kontor med ansvar för flertalet fältkontor. Tillsammans täcker fältkontoren Kosovos 30 kommuner med olika verksamhet beroende på dessas politiska situation, utvecklingsnivå och interetniska förhållanden.

Missionen har även ansvar för Kosovos polisskola som utbildar och certifierar en lokal multietnisk poliskår. I polisskolans mandat ingår att utveckla och genomföra grundläggande polisiär utbildning med fokus på demokrati och mänskliga rättigheter. Den av OSSE utbildade polisen tar

gradvis över FN-polisernas uppgifter i Kosovo. Grundutbildningen vid polisskolan fortsätter jämte vidareutbildning och utbildning av polisinstruktörer.

Under 2006 öppnades det regionala kontoret för ekonomisk utveckling (REDA) i den etniskt delade staden Mitrovica i norra delen av Kosovo. REDA-kontoret är ett pilotprojekt som stöds av OSSE med fokus på kapacitetsuppbyggande av det kosovoserbiska samhället. Projektet syftar till att använda planering och policy rörande ekonomisk utveckling som ett instrument för att skapa kontakttillfällen mellan kosovoserbiska politiker och relevanta parter inom den privata sektorn, den akademiska världen och lokala organisationer.

Tillsammans med UNDP stödde OSSE under 2006 en mediakampanj via TV, radio, tidningar samt annonspelare för att lansera Kosovos anti-korrptionskontor. Huvudsyftet med kampanjen var att synliggöra och väcka medvetande om anti-korrptionskontoret samt att väcka offentlig debatt om korrptionen i Kosovo.

5.2 Centralasien

OSSE etablerade sin fältnärvaro i de fem centralasiatiska staterna mellan 1994 och 2000. Konfliktförebyggande projekt i regionen drivs även av OSSE:s tre institutioner HCNM, ODIHR och RFoM. Många frågor är av regional betydelse, varför OSSE sökt främja samarbete mellan länderna i Centralasien. Ett exempel är ett vattenprojekt som involverar Kazakstan och Kirgizistan, till vilket Sverige lämnat ekonomiskt stöd. Ett annat regionalt projekt rör ökad rättssäkerhet.

5.2.1 Kazakstan

OSSE:s mission i Kazakstan etablerades 1999 i landets tidigare huvudstad Almaty. Under 2007 flyttas huvudkontoret till den nya huvudstaden Astana, medan en internationell tjänsteman blir kvar i Almaty.

Samtidigt som missionen fortsatte med sin ordinarie verksamhet präglades 2006 av att Kazakstan drev en stark kampanj för att bli OSSE:s ordförandeland 2009. Kazakstan skulle i sådana fall bli det första OSS-land som leder organisationen och det första som samtidigt är värdland för en mission. Kazakstans förhoppning var att ministermötet i Bryssel skulle fatta ett sådant beslut. Istället sköts behandlingen av frågan upp till 2007. Kazakstan gav under året uttryck för önskemål om mera fokus på ekonomi- och miljödimensionen samt den militärpolitiska dimensionen, men avstod från att lägga fram förslag om förändringar i missionens mandat.

Sverige stödde 2006 ett OSSE-projekt om förstöring av raketbränslet Mélange i Kazakstan.

Missionen har fem internationella tjänstemän, varav Sverige ställer en biträdande missionschef till förfogande.

5.2.2 Kirgizistan

OSSE:s mission i huvudstaden Bisjkek inledde sitt arbete år 1999. I april år 2000 öppnades ett fältkontor i Osj i södra Kirgizistan med huvudsaklig uppgift att följa situationen i den multietniska Ferganadalen.

OSSE:s polisutbildningsprogram i Kirgizistan inleddes 2002 med främsta syfte att utbilda närpolis. Sverige har lämnat betydande bidrag till närpolisutbildningen. Sverige lämnar även genom Sida omfattande stöd till ett tvåårigt utbildningsprogram i mänskliga rättigheter vid OSSE-akademien i Bisjkek. OSSE-akademien inrättades 2002 och är öppen för studenter från samtliga centralasiatiska länder. Dess uppgift är att utbilda och forska om regionala säkerhetsfrågor.

Under 2006 har det rått ett osäkert politiskt läge i Kirgizistan. OSSE har bistått med rådgivning kring förändringar i konstitutionen. Andra frågor som stått i fokus är skydd av mänskliga rättigheter, människohandel, jämställdhet, häktningsförfarande och en rättvis rättegång. Främjande av interetniska relationer är en viktig del av arbetet, i synnerhet vid fältkontoret i Osj.

Kirgizistan har under året framfört att man vill se en högre grad av OSSE-engagemang i ekonomiska program i landet. Missionen har tio internationella tjänstemän.

5.2.3 Tadzjikistan

OSSE har funnits på plats i Tadzjikistan sedan 1994. Utöver missionen i Dusjanbe finns fem fältkontor.

Prioriteringarna för verksamheten ligger på minröjning i de områden som minerades under inbördeskriget 1992-97, förstöring av små och lätta vapen (med omfattande svenskt stöd), stärkt gränsövervakning och bekämpning av narkotikahandeln samt insatser som syftar till att stärka kvinnornas roll i samhället.

Missionens program för att stödja reformer på rättsområdet inkluderar bland annat övervakning av rättegångar.

Med sina sjutton internationella tjänstemän är OSSE:s närvaro i Tadzjikistan den största i Centralasien.

5.2.4 Turkmenistan

År 1999 inrättade OSSE en mission i Turkmenistans huvudstad Asjchabad. Prioriterade områden är gränssäkerhet, bekämpande av terrorism, narkotikahandel och organiserad brottslighet samt ökad miljösäkerhet. I praktiken har missionen små möjligheter att verka självständigt då värdlandet sätter upp stränga villkor för att godkänna projekt och annan verksamhet. Inom ramen för vad som varit möjligt har man emellertid fortsatt med verksamhet, i begränsad skala, också inom den mänskliga dimensionen.

Vid missionen i Asjchabad arbetar fem internationella tjänstemän.

5.2.5 Uzbekistan

OSSE etablerade fältnärvaro i Uzbekistan år 1995. Den 22 december 2005 förlängdes det tidigare missionens mandat med endast sex månader, till den 30 juni 2006. Uzbekistan motsatte sig en ettårsförlängning eftersom man menade att missionen inte hade genomfört ett enda projekt till verklig nytta för värdlandet utan ensidigt ägnat sig åt den mänskliga dimensionen. ODIHR:s rapport från rättegångarna mot de inblandade demonstranterna i Andizjan i maj 2005 presenterades efter ett antal förseningar först i början av 2006. Efter svåra förhandlingar mellan den uzbekiska regeringen, OSSE:s ordförandeskap och andra ledande aktörer träffades sommaren 2006 en överenskommelse om fortsatt OSSE-närvaro i Uzbekistan, dock med ett förändrat mandat och under namnet projektkontor. Under hösten 2006 påbörjades en process i vilken projekt av gemensamt intresse för OSSE och värdlandet identifieras. Vid årsskiftet 2006/07 förlängdes mandatet för missionen med ett helt år.

5.3 Södra Kaukasien

OSSE har funnits på plats i regionen sedan början av 1990-talet och har verksamhet i Armenien, Azerbajdzjan och Georgien. Huvuduppgifterna för OSSE:s missioner i södra Kaukasien är demokratisering, mänskliga rättigheter, ekonomiska och miljörelaterade samt militärpolitiska frågor.

5.3.1 Armenien

OSSE:s mission i Jerevan inrättades år 2000. Prioriterade verksamhetsområden under 2006 inkluderade stöd för valreformer, förbättrad lagstiftning om mötesfrihet, att stärka demokratiska institutioner, åtgärder mot människohandel, att främja mediefrihet, jämställdhet samt mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, projekt om förstöring av raketbränslelager, samt miljöprojekt. Programmet för att reformera polisväsendet utgör likaså en viktig del av missionens verksamhet. Sverige har givit stöd till detta program. Missionen har inte till uppgift att bevaka eller medla i konflikten i Nagorno-Karabach.

Vid missionen i Armenien arbetar sju internationella tjänstemän.

5.3.2 Azerbajdzjan

OSSE:s mission i Baku påbörjade sitt arbete år 2000. Dess främsta uppgifter under 2006 omfattade stöd till landets regering avseende demokratisering, reformer av lagstiftning för val, media och det civila samhället, att främja mediefrihet och jämställdhet, reformer i rättsväsendet, polisutbildning samt miljöprojekt. Ett program för att reformera polisväsendet i Azerbajdzjan har erhållit bistånd från bland annat Sverige. OSSE-missionen i Baku har inte till uppgift att bevaka eller medla i konflikten i Nagorno-Karabach.

Vid OSSE-missionen i Azerbajdzjan arbetar sex internationella tjänstemän.

5.3.3 Georgien

OSSE:s mission i Georgien inrättades 1992. Huvudkontoret ligger i Tbilisi. Vidare finns fältkontor i Tskhinvali, Sydossetien, samt en utsänd person vid FN:s kontor i Abchasien.

Missionens verksamhet koncentreras kring frågor som konfliktlösning, förtroendeskapande åtgärder, mänskliga rättigheter, demokratisering, anti-terrorism, reformer i polisväsendet, stärkt gränskontroll samt ekonomi- och miljöfrågor. Ett program för att reformera polisväsendet har fått stöd från bland annat Sverige. Inom ramen för sitt konfliktlösningsmandat söker missionen främja förhandlingar mellan parterna i Sydossetienkonflikten och stödja den FN-ledda fredsprocessen i Abchasien. Vad gäller förtroendeskapande åtgärder arbetar missionen med övervakning av de gemensamma fredsbevarande styrkorna i den georgisk-ossetiska konfliktzonen. Ett annat initiativ avser ett nyligen initierat program för ekonomisk återuppbyggnad i Sydossetien. Sverige är en av de största enskilda bidragsgivarna till detta program.

OSSE-missionens gränsövervakningsuppdrag mellan Georgien och de ryska delrepublikerna Tjetjenien, Ingusjetien och Dagestan, som inleddes år 2000, upphörde i december 2004 eftersom Ryssland motsatt sig en förlängning av mandatet. Från våren 2005 till sommaren 2006 genomförde missionen istället ett utbildningsprogram för georgiska gränsvakter. Sommaren 2006 inleddes ett program för att bygga upp kapaciteten hos den georgiska gränspolisen.

Missionen i Georgien är OSSE:s största utanför västra Balkan med totalt 64 internationella tjänstemän, varav en svensk.

5.4 Östeuropa

5.4.1 Moldavien

OSSE:s mission i Moldavien påbörjade sitt arbete år 1993 i huvudstaden Chisinau. Sedan år 1995 finns det även ett fältkontor i Tiraspol i den transnistrisk regionen. Missionen har, i samarbete med OSSE:s ordförandeskap samt Ryssland och Ukraina, till uppgift att verka för en politisk lösning av den frysta konflikten om den transnistrisk regionen. Förhandlingarna sker i det så kallade 5+2-formatet, där parterna är Moldavien, Transnistrien, Ryssland, Ukraina och OSSE, samt EU och USA som observatörer sedan oktober 2005. Under det andra halvåret 2006 har i princip inga samtal skett mellan parterna på grund av transnistrisk invändningar mot bland annat tullunionen mellan Moldavien och Ukraina som nu verkat i ett år och som övervakas av EU:s gränsstödsmission, EUBAM. Den nya tullregimen fungerar enligt EU och OSSE bra och bidrar till att förhindra den utbredda smuglingen av vapen, droger och människor som den transnistrisk regionen livnär

sig på. EU-insatsen kompletterar också det arbete som OSSE utför för att övervaka gränsområdet mellan Moldavien och den transnistrisk regionen. Från transnistriskt håll anses emellertid att unionen missgynnar företag och handeln med omvärlden samt motarbetar transnistrisk intressen.

I mandatet för OSSE:s mission i Moldavien ingår även att bistå vid tillbakadragandet av rysk militär materiel och ammunition från den transnistrisk regionen, att i vissa fall förstöra rysk ammunition på plats, samt administrera det finansiella stöd som finns tillgängligt för detta ändamål. Dessa så kallade Istanbulåtaganden från OSSE:s toppmöte i Istanbul år 1999 skulle ha genomförts före utgången av 2002, men har ännu inte uppfyllts (jfr avsnitt 6.4 nedan). Fortfarande återstår att forsla bort ungefär hälften av den ursprungliga mängden ammunition. Materielen på plats har heller inte kunnat förstöras. Under 2006 har ingen positiv utveckling skett. Dock fick, för första gången sedan mars 2004, OSSE:s funktionärer i samband med en ambassadörsresa till Moldavien i november tillträde till ammunitionsförrådet i Kolbasna. Detta kan måhända ses som ett ”svagt ljus i tunneln” och ett försiktigt steg mot en lösning på konflikten. Missionen i Moldavien arbetar även med frågor som rör mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling. Kampen mot människohandel har prioriterats och därtill har missionen givit regeringen råd om utformningen av landets språklagstiftning.

OSSE-missionen i Moldavien har totalt tretton internationella tjänstemän.

5.4.2 Ukraina

OSSE har varit närvarande i Ukraina sedan år 1994 och är i första hand ett kontor för projektsamordning med syfte att stödja Ukraina i dess strävan att bli en modern demokrati och rättsstat. Missionen har tre internationella tjänstemän, varav en svensk.

Under 2006 har missionen bland annat arbetat med ett stort demokratiseringsprojekt som löpt under flera år och kommer att fortsätta även under 2007. Som ett första steg i ett folkbokföringsregister före nästa presidentval 2010 har projektet bistått med att upprätta ett permanent centralt valregister. Erfarenheterna från ett studiebesök i Sverige år 2005 används i detta projekt. Med svenskt stöd har kontoret byggt upp ett nätverk av lokala jämställdhetsexperter, vilka har använts för att utbilda journalister och politiska partier i jämställdhetsfrågor på lokal nivå. Tillsammans med ODIHR avser missionen använda detta nätverk för en landsomfattande upplysningskampanj under 2007 och 2008. Under året har ett projekt påbörjats med syfte att utveckla metoder för utnämning av domare för att motverka eventuell korruption och garantera opartiskhet i domarkåren.

I Ukraina finns mycket stora överskottslager av små och lätta vapen samt ammunition. Ukraina har begärt stöd från internationella samfundet för att förstöra dessa i syfte att förhindra spridning och säkerställa att inte ytterligare olyckor sker. OSSE:s rehabiliteringsprojekt i Novobohdanvika syftar till att stödja arbetet att röja en mängd oexploderad ammunition. Dessutom inledde OSSE i slutet av året ett projekt för att hjälpa Ukraina

att förstöra 16 500 ton av det miljöfarliga raketbränslet Mélange. Den totala kostnaden för projektet beräknas till minst 100 miljoner kronor. Projektet kommer därmed att bli det största i OSSE:s historia.

5.4.3 Vitryssland

OSSE:s mission i Minsk inledde sitt arbete 2003 och ersatte då OSSE:s rådgivnings- och övervakningsgrupp i Vitryssland, vilken hade inrättats år 1999. I missionens uppgifter ingår att bistå den vitryska regeringen att bygga och stärka institutioner, utveckla och konsolidera rättsväsendet samt utveckla relationerna med det civila samhället. Varje nytt projektförslag från missionen måste godkännas av de vitryska myndigheterna innan det kan genomföras. Arbetet bedrivs således under mycket svåra betingelser.

I december 2006 organiserade missionen tillsammans med FN-kontoret i Minsk en tillställning för att uppmärksamma den internationella dagen för de mänskliga rättigheterna. Missionens chef höll tillsammans med FN:s representant ett tal inför regeringstjänstemän och representanter för det civila samhället om vikten av att de mänskliga rättigheterna och friheterna respekteras och främjas. Talet åtföljdes av en debatt.

I oktober 2006 anordnade Vitrysslands inrikesdepartement och IOM en konferens i Minsk om bekämpande av människohandel som stöddes av OSSE-missionen. Konferensen uppmärksammade betydelsen av regelbundna kontakter mellan ursprungs- och destinationsland när det gäller människohandel och fokuserade särskilt på efterfrågan.

Missionen medverkade under 2006 vidare i en informationskampanj om våld i hemmet. Kampanjen syftade till att öka medvetandet om förekomsten av våld i hemmet genom information via affischer och annonspelare och den huvudsakliga tv-kanalen samt genom presskonferenser där experter, enskilda organisationer och journalister medverkade.

Vid missionen i Minsk, som leds av svensken Åke Petersson, arbetar fem internationella tjänstemän.

6 De frysta konflikterna

OSSE har mandat att verka för lösningar av de frysta konflikterna i Nagorno-Karabach, Georgien/Sydossetien och Moldavien/Transnistrien. Medan OSSE har kunnat bidra till att hålla konflikterna under kontroll, har inga större framsteg gjorts för att komma närmare lösningar. Detta ska ses mot bakgrund av Rysslands inflytande i organisationen och på marken.

6.1 Nagorno-Karabach

Konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan har pågått sedan slutet av 1980-talet och har främst handlat om Nagorno-Karabach, en region i Azerbajdzjan som till övervägande delen är befolkad av armenier. Tiotusentals dödades och omkring en miljon människor drevs på flykt innan en vapenvila trädde i kraft 1994. Vapenvilan respekteras i princip, även om incidenter förekommer då och då.

OSSE verkar sedan 1992 för en förhandlingslösning av konflikten om Nagorno-Karabach. Detta arbete sker inom ramen för den så kallade Minskgruppen, som består av ett dussintal länder, däribland Sverige. Minskgruppen leds av ett samordförandeskap – Frankrike, USA och Ryssland – som i praktiken fungerar som OSSE:s medlare i konflikten. Kärnfrågorna i förhandlingarna rör Nagorno-Karabachs framtida status, säkerhetsgarantier för områdets armeniska befolkning, tillbakadragande av armeniska trupper från azeriskt territorium samt flyktingfrågan.

OSSE-ordförandeskapet har även en personlig representant för konflikten med kontor i Tbilisi, Georgien. I dennes mandat ingår bland annat att skapa förtroende mellan parterna genom att upprätthålla kontakter mellan det politiska och militära ledarskapet samt att övervaka vapenvilan. Riksdagsledamoten Göran Lennmarker är sedan 2002 OSSE:s parlamentariska församlings särskilde representant för konflikten i Nagorno-Karabach.

Under 2004 inleddes den så kallade Pragprocessen med en serie möten mellan Azerbajdzjans och Armeniens utrikesministrar. Inom ramen för denna process har ländernas utrikesministrar och presidenter mötts under 2005 och 2006.

6.2 Sydossetien/Georgien

OSSE-missionen i Georgien har i uppdrag att tillsammans med OSSE-ordförandeskapet bidra till en politisk lösning av konflikten. Den mekanism som står till förfogande är den gemensamma kontrollkommissionen (JCC), sammansatt av representanter för Ryssland, Nordossetien, Sydossetien, Georgien och OSSE.

OSSE har ett fältkontor i Sydossetien och övervakar den militära situationen och den fredsbevarande styrkan som består av en rysk, en georgisk och en nordossetisk bataljon. Georgien har under närmare tre år efterlyst en förstärkning av antalet OSSE-observatörer vid fältkontoret. Under 2006 har såväl USA som EU förespråkat ett utökat antal observatörer. Till följd av ryska invändningar har emellertid konsensus om ett sådant beslut inte kunnat uppnås.

6.3 Transnistrien/Moldavien

År 1990 förklarade sig Transnistrien självständigt, men har inte blivit erkänt av någon stat. Under 1992 utbröt en väpnad konflikt som avslutades med ett vapenstillestånd. Sedan dess görs försök att hitta en

konstitutionell lösning av problemet samt en genomförandemekanism som eventuellt skulle omfatta en fredsbevarande styrka.

OSSE:s mission i Chisinau har i uppgift att tillsammans med OSSE-ordförandeskapet främja en politisk lösning på Transnistrienkonflikten. Förhandlingarna sker i det så kallade 5+2-formatet, där parterna är Moldavien, Transnistrien, Ryssland, Ukraina och OSSE, samt med EU och USA som observatörer sedan oktober 2005. Inga samtal mellan parterna har skett sedan våren 2006 på grund av transnistriskas invändningar mot tullavtalet mellan Moldavien och Ukraina.

6.4 Istanbulåtagandena

Vid OSSE:s toppmöte i Istanbul 1999 åtog sig Ryssland att dra tillbaka rysk trupp och ammunition från Moldavien före 2002 års utgång. Enligt det avtal som undertecknades mellan Ryssland och Georgien vid Istanbultoppmötet skulle vidare två av de totalt fyra ryska militärbaserna vara avvecklade före mitten av 2001, och en överenskommelse om avveckling av de två andra baserna vara klar före 2001 års utgång. Dessa Istanbulåtaganden har inte genomförts. Under 2005 och 2006 har vissa framsteg kunnat noteras i Georgien. Genom ett avtal mellan Georgien och Ryssland i maj 2005 nåddes en överenskommelse om att avveckling av baserna skall vara klar senast 2008. Tillbakadragandet fortskrider i stort enligt avtalets tidtabell. I mars 2006 slöts ytterligare två avtal mellan Georgien och Ryssland som reglerar genomförandet av tillbakadragandet från baserna Akhalkalaki och Batumi och andra militära anläggningar i Georgien. Ingen utveckling har emellertid skett vad gäller Istanbulåtagandena och Moldavien.

7 OSSE:s partnerstater

OSSE har elva partnerstater. Samarbetet med dessa sker inom ramen för två kontaktgrupper – en för medelhavsområdet och en för de asiatiska partnerstaterna. Partnerstaterna runt Medelhavet är Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Marocko och Tunisien. Under 2006 hölls det årliga seminariet – denna gång i Sharm-el-Sheik. Migrationsfrågor, främjande av tolerans och icke-diskriminering, utbildning i mänskliga rättigheter samt dialog och samarbete mellan OSSE och partnerstater i medelhavsområdet var några av frågorna på dagordningen.

OSSE:s ordförandeland 2007, Spanien, har förklarat att dialogen med medelhavsländerna om migrations- och toleransfrågor kommer att få ökat utrymme under året. Detta gäller även frågor knutna till det spansk-turkiska initiativet ”Allians mellan civilisationer” som lanserats i FN.

OSSE:s fem partnerstater i Asien är Thailand, Sydkorea, Japan, Afghanistan och, under 2006, Mongoliet som senaste tillskottet. Samarbetet med dessa har omfattat nya hot mot säkerhet och stabilitet, konfliktförebyggande åtgärder, säkerhet och mänskliga rättigheter, och kampen mot människohandel och sker i form av kontaktgruppsmöten och

årliga seminarier. Senast hölls seminariet i Bangkok. År 2007 hålls ett seminarium i Mongoliet.

8 OSSE:s parlamentariska församling

Den parlamentariska församlingen är fristående i förhållande till OSSE:s övriga institutioner, men har olika former av kontakter med dessa. Dialogen om hur samarbetet mellan församlingen och övriga institutioner kan stärkas har efter hand kommit att intensifieras.

Vid den parlamentariska församlingens sommarsessionen valdes riksdagsledamoten Göran Lennmarker till dess ordförande.

Församlingens ordförande deltar regelbundet i OSSE-trojkans möten och vid ministermöten. Ett nära samarbete råder också mellan församlingens internationella sekretariat i Köpenhamn och OSSE:s sekretariat i Wien samt andra OSSE-institutioner. Dessutom har församlingen ett sambandskontor i Wien.

Parlamentariska församlingens årliga vintermöte genomfördes den 23-24 februari. Under vintermötet – som alltid äger rum i Wien – förs diskussioner mellan församlingens tre utskott. Dessutom informeras ledamöterna av seniora företrädare för övriga OSSE-institutioner.

Församlingens sommarsession hölls i Bryssel den 3–7 juli, under det övergripande temat ”Stärkande av mänsklig säkerhet inom OSSE-regionen”. Det första utskottet (säkerhet och politik) betonade de utmaningar som OSSE står inför, inte minst på Balkan. Vikten av OSSE:s missioner på Balkan underströks, liksom behovet av förbättrad samordning mellan EU och OSSE vad gäller slutstatusförhandlingarna om Kosovo. Andra frågor som diskuterades rörde kampen mot korruption och organiserad brottslighet.

I det andra utskottet (ekonomi och miljö) konstaterades att målsättningen är att stärka de ekonomiska och miljömässiga aspekterna av säkerhet inom OSSE. Ekonomisk integration i Kaukasien och Centralasien var av stor vikt. Det tredje utskottet (demokrati och mänskliga rättigheter) behandlade OSSE:s valobservationsaktiviteter, så kallat hedersvåld och anti-semitism. Församlingens representant för jämställdhetsfrågor rapporterade om det fortsatta arbetet för ökad jämställdhet.

Vid sommarsessionen omvaldes svenska riksdagsledamöter till en av posterna som vice ordförande för församlingen och till vice ordförande i det tredje utskottet.

Den parlamentariska församlingen har utvecklat ett aktivt program för valobservation i OSSE-området. Valobservation sker i samverkan med ODIHR. Församlingens ledamöter deltar främst som korttidsobservatörer och förser valövervakningsmissionerna med politiskt ledarskap. Under 2006 genomförde församlingen valobservation i fem val i fem länder, varav svenska riksdagsledamöter deltog i två.

9 Budget

År 2006 uppgick den samlade budgeten inom OSSE till omkring 168 miljoner euro (1,5 miljarder kronor). Den svenska bidragsdelen uppgick till omkring 43 miljoner kronor.

Budgeten har under senare år grundats på reell nolltillväxt. De deltagande staterna har fortsatt haft svårt att enas om nödvändiga besparingar och nedprioriteringar av verksamhetsområden. Sverige tillhör de länder som anser att ytterligare nedprioriteringar allvarligt skulle undergräva den ordinarie verksamheten. Under 2006 tog fältverksamheten 71 procent av OSSE:s ordinarie budget i anspråk. Förhandlingar om bidragsskalor för 2008–2010 för deltagarstaterna kommer att påbörjas under 2007.

Förutom den svenska andelen av den ordinarie OSSE-budgeten om cirka 43 miljoner kronor bidrog Sverige under 2006 med 22,6 miljoner kronor för att ställa personal till OSSE:s förfogande. Därtill hade Sverige kostnader för deltagande i OSSE/ODIHR:s valobservationsmissioner med 5,1 miljoner kronor. Sverige bidrog vidare under 2006 med 4,5 miljoner kronor i frivilliga bidrag till konfliktförebyggande biståndsprojekt inom OSSE (se bilaga). Sveriges sammanlagda bidrag till OSSE:s verksamhet 2006 var således 75,2 miljoner kronor.

Bilaga 1: OSSE:s deltagande stater

Albanien	Makedonien
Andorra	Malta
Armenien	Moldavien
Azerbajdzjan	Monaco
Belgien	Montenegro
Bosnien och Hercegovina	Nederländerna
Bulgarien	Norge
Cypern	Polen
Danmark	Portugal
Estland	Rumänien
Finland	Ryssland
Frankrike	San Marino
Förenade kungariket	Schweiz
Förenta Staterna	Slovakien
Georgien	Slovenien
Grekland	Spanien
Heliga stolen	Serbien
Irland	Sverige
Island	Tadzjikistan
Italien	Tjeckien
Kanada	Turkiet
Kazakstan	Turkmenistan
Kirgizistan	Tyskland
Kroatien	Ukraina
Lettland	Ungern
Liechtenstein	Uzbekistan
Litauen	Vitryssland
Luxemburg	Österrike

OSSE:s partnerstater

Afghanistan
 Algeriet
 Egypten
 Israel
 Japan
 Jordanien
 Mongoliet
 Marocko
 Sydkorea
 Thailand
 Tunisien

Bilaga 2: Stöd till viss konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för OSSE:s fältverksamhet

Följande OSSE-projekt beviljades svenskt stöd om sammanlagt 4,5 miljoner kronor under 2006

- HCNM-projekt om en multietnisk poliskomponent inom ramen för OSSE:s polisprogram i Kirgizistan
- OSSE:s jämställdhetsprojekt i Ukraina
- Rättsstatsprojekt i Ukraina
- Projekt för stärkande av närpolissamarbete i Georgien
- Projekt för utbildning av serbisk polis i spaningsverksamhet
- Projekt i Tadzjikistan inom ramen för OSSE:s lätta vapendokument och upplagssäkerhet
- Genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet i Centralasien
- Förstöring av raketbränslet Mélange i Kazakstan
- HCNM-projekt för försoningsprocessen i Kosovo

Bilaga 3: Svensk sekunderad personal till OSSE

Sverige har 2006 ställt personer med följande uppgifter till OSSE:s förfogande:

Vid fältmissionerna

Land	Arbetsområde
Albanien	Demokrati
Albanien	Mänskliga rättigheter
Bosnien och Hercegovina	Mänskliga rättigheter
Bosnien och Hercegovina	Demokrati
Bosnien och Hercegovina	Mänskliga rättigheter
Georgien	Demokrati
Kazakstan	Biträdande missionschef
Kosovo	Mänskliga rättigheter
Kosovo	Analys och rapportering
Kosovo	Mänskliga rättigheter
Kosovo	Rådgivning
Kosovo	Demokrati/val
Kosovo	Rättsstat
Kosovo	Politisk rapportering
Kosovo	Demokrati
Kroatien	Polis
Makedonien	Förtroendeskapande åtgärder
Makedonien	Polis
Makedonien	Polis
Montenegro	Polis
Serbien	Polis
Vitryssland	Missionschef

Vid OSSE:s institutioner

Institution	Arbetsområde
OSSE-sekretariatet, Wien	Miljö och säkerhet
OSSE-sekretariatet, Wien	Analys
ODIHR, Warszawa	Mänskliga rättigheter
HCNM, Haag	Minoritetsskydd
HCNM, Haag	Minoritetsskydd

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars

Närvarande: statsrådet Olofsson, ordförande, statsråden Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Bildt

Regeringen beslutar skrivelse 2006/07:82 Redogörelse för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under 2006.